operett

Kis opera [1]; dialógus [2]okat, énekszámokat és táncbetéteket tartalmazó zenedarab.
Vidám és romantikus cselekménye három részre tagolódik.
Az elsõ felvonásban megismerhetjük a szereplõket, a másodikban félreértések, bonyodalmak támadnak, a harmadikban minden megoldódik, egymáséi lesznek, mindenki boldog és énekel. finálé [3], happy end [4], ruhatár.

Az operett szereptípusai: primadonna [5], bonviván [6], szubrett [7], táncos-komikus.
Fõ típusai a párizsi, londoni és bécsi operettek. Ez utóbbi legjelentõsebb képviselõje -ifj. Johann Strauss mellett- Lehár Ferenc (Víg özvegy, Luxemburg grófja).
Világhírnévre tett szert Kálmán Imre is, akinek magyar csárdás [8]dallamokkal átszõtt mûveit ma is sikerrel játsszák (Csárdáskirálynõ, Marica grófnõ).
A szintén magyar születésû Ábraham Pál a német irányzat képviselõje volt. Amerikában is hódított az operett.

A 19. sz. elején kialakult a "French style", a báltermeket párizsiasan rendezték be, és az óceánon túl is gyõzelmet aratott a a kánkán [9].
A német - osztrák operettnek is sikerült hasonló erõvel betörnie.
Ám Amerika mindig Anglia mellett kötött ki, ha több európai ország közül kellett választania; Gilbert és Sullivan "Pinafore" (Fruska) c. operettje 1880-ban olyan népszerû volt, hogy egyetlen évad alatt kilencven társulat járta vele az országot. Következõ darabjuk, "A Mikádó" ismét óriási siker lett: a bemutató után három évvel a darabnak kilencezer (!) elõadása volt.
Az elsõ és legjelentõsebb amerikai (ír származású) operettszerzõ Victor Herbert volt, számtalan zenei alkotásával.

Latabár Endre színész, színigazgató, műfordító, zeneszerző, a Latabár színészdinasztia alapítója Ő ismertette meg a magyar közönséget az operett műfajával. Főként az 1860-as évektől előadott -jórészt általa fordított- Offenbach-darabokkal aratott sikereket.

Leibstück Mária 1848-ban Bécsben, majd itthon harcolt a szabadságért, többször megsebesült, és végül huszár főhadnagy lett a Miklós-huszároknál. Róla írt Jókai Mór "A női honvéd hadnagy" című művében, Huszka Jenő pedig nagyoperettet komponált róla "Mária főhadnagy" címmel.

►musical [10], zenés színház [11]

.
Kálmán Imre: Csárdáskirálynő (színházi közvetítés 2009)

Forrás webcím: https://www.zenci.hu/szocikk/operett

Hivatkozások:
[1] https://www.zenci.hu/szocikk/opera
[2] https://www.zenci.hu/szocikk/dialogus
[3] https://www.zenci.hu/szocikk/finale
[4] https://www.zenci.hu/szocikk/happy-end
[5] https://www.zenci.hu/szocikk/primadonna
[6] https://www.zenci.hu/szocikk/bonvivan
[7] https://www.zenci.hu/szocikk/szubrett
[8] https://www.zenci.hu/szocikk/csardas
[9] https://www.zenci.hu/szocikk/kankan
[10] https://www.zenci.hu/szocikk/musical

[11] https://www.zenci.hu/szocikk/zenes-szinhaz